

מרכז אליאנס ללימודים איראניים

מרכז משה דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה

BeeHive

השיח ברשתות החברתיות במזה"ת

עורכים: ד"ר הראל חורב, סמדר שאול

כרך 7 גיליון 9, אוקטובר 2019

תוכן העניינים

3 ההפגנות בעיראק: בשם המולדת, נגד הממשלה

7 המאבק האנטי-פשיסטי נגד פלישת טורקיה לצפון-מזרח סוריה

דבר העורכים

הדסק לחקר רשתות ע"ש דורון הלפרן שמח להגיש לכם את גיליון אוקטובר של ביהייב. המאמר הראשון עוקב אחר גל ההפגנות שמטלטל את עיראק מתחילת אוקטובר, שפרץ על רקע החלטת הממשלה העיראקית להדיח גנרל פופולרי והפך למחאה נגד הממסד הפוליטי וההתערבות האיראנית במדינה. המאמר השני חושף את התגייסותם של קבוצות אנרכיסטיות ואנטי פשיסטיות מהמערב למאבק הכורדים נגד פלישת טורקיה לצפון-מזרח סוריה.

קריאה מהנה!

ההפגנות בעיראק: בשם המולדת, נגד הממשלה

אדם הופמן וד"ר רונן זיידל

מתחילת חודש אוקטובר, חווה עיראק טלטלה בשל גל הפגנות המוניות שפרץ בבגדאד והתפשט לערים נוספות. ההפגנות החלו בתגובה להדחתו של גנרל פופולרי והפכו במהרה למחאה כוללת נגד הממסד הפוליטי והשחיתות הפושה בו, ונגד המעורבות האיראנית העמוקה במדינה. הפגנות אלו הן המשמעותיות ביותר מאז הפלישה האמריקאית לעיראק ב-2003, והפכו לאתגר פוליטי עבור הממשלה המנסה לדכאן בכוח. השיח הרשתי מבטא את כמיהתם של עיראקים רבים להשיב לידי העם את השליטה במדינה הנתונה, בראייתם, בידי אליטה פוליטית מושחתת ובידי גורמים איראנים במטרה לייצר בה סדר חברתי-אזרחי חדש.

הרקע המיידי לפרוץ המחאה הוא החלטת ראש ממשלת עיראק, עאדל עבד אל-מהדי, בסוף ספטמבר להדיח את הגנרל עבד אל-והאב אל-סאעדי מתפקידו כמפקד היחידה ללוחמה בטרור. אל-סאעדי, שיעי מבגדאד, נחשב לגיבור לאומי הודות לתפקידו במלחמה שניהלה עיראק נגד ארגון המדינה האסלאמית (דאע"ש). ההחלטה להדיחו מעידה במידה רבה על חולשתו של אל-מהדי, מאחר ולפי הערכות רבות בעיראק הלחץ להדיחו הגיע מצד גורמים איראנים שראו בפופולריות של אל-סאעדי איום על מעמדם של הגורמים הפרו-איראנים בעיראק.¹ לפי פרשנים עיראקים, מדובר במהלך שמובילים הגורמים האיראנים בעיראק במטרה להשתלט על אותה יחידת עילית (שאף אומנה על-ידי האמריקאים), ולהכפיפה לארגון "אל-חשד אל-שעבי" הנאמן לאיראן (קואליציה המאגדת מיליציות שונות, שיעיות ברובן, שנוסדו במהלך המלחמה נגד דאע"ש והפכו מאז לגורם משפיע בפוליטיקה העיראקית). בראיית הפרשן העיראקי נג'ם אל-קצאב, מדובר במהלך שמובילים אותם גורמים לפירוק מוסדות הצבא העיראקי.² כך או כך, עיראקים רבים רואים בכך חלק מתוכנית איראנית סדורה להשתלט על עיראק.

עם היוודע דבר ההדחה, ביקר ראש ממשלת עיראק הקודם, חידר אל-עבאדי, את ההחלטה בהודעה שפרסם בטוויטר וזכתה ליותר מ-6700 תגובות "אוהב". אל-עבאדי תהה "האם תפקידים בצבא ובמערכת הביטחון [בעיראק] למכירה?" וחתם בתגית "לא למכירת המולדת" (#لا_ليبيع_الوطن).³ גולשים רבים, שיעים וסונים, הצטרפו לביקורת והביעו סולידריות עם אל-סאעדי, שתואר ברשתות כ"אחד מגיבורי השחרור" של עיראק משלטון דאע"ש.⁴ הגולשים יצרו את התגית "כולנו עבד אל-והאב אל-סאעדי", ושיתפו באמצעותה תמונות של אל-סאעדי כשהוא מפקד על כוחות הצבא העיראקי, מחלץ פצועים, מסייע לאזרחים במהלך הקרבות נגד דאע"ש,⁵ ושל רחובות העיר תכרית המעוטרים בתמונותיו של הגנרל המודח.⁶

ההפגנה הראשונה פרצה ב-1 לאוקטובר, לאחר שגולשים רבים נענו לקריאה שהופצה ברשתות ל"מיליוני העם [העיראקי]" לצאת לרחובות במטרה להניע את ראש הממשלה מלבצע את ההדחה.⁷ ההפגנה, שבה השתתפו אלפי צעירים, החלה בכיכר תחריר שבמרכז בגדאד ומשם התפשטה למוקדים נוספים בעיר. בימים שלאחר מכן, התפשטו ההפגנות, בהשתתפות עשרות אלפי בני אדם, לאזורים נוספים בתוך בגדאד ומחוצה לה, ובעיקר למחוזות השיעים בדרום המדינה – שם ניסו המפגינים להשתלט על מטות המפלגות והמיליציות הפרו-איראניות. חרף זאת, ההפגנות נשאו ברובן אופי לא אלים, מאפיין שבלט גם בפוסטים שהפיצו הגולשים ברשתות תחת התגית "אי-אלימות" (#سلمية). המשטר מצדו נקט ביד קשה לדיכוי וב-7 באוקטובר, לאחר שהמפגינים ספגו אבדות רבות, הופסקו ההפגנות לצורך התארגנות מחודשת.

תמונות שצולמו במהלך הפגנות הענק ב-25 באוקטובר, מתוך

טוויטר

ב-25 באוקטובר התחדשה המחאה ביתר שאת בבגדאד ובערים נוספות ברחבי המדינה. שעות אחדות לפני מועד חידוש ההפגנות, עלה ראש הממשלה לשידור מיוחד בטלוויזיה והבטיח רפורמות לשיפור המצב הכלכלי והפוליטי בניסיון להרגיע את זעם המפגינים. ואולם, לא היה בכך למנוע בעד מאות אלפי בני אדם לצאת ולהפגין ברחובות. 30 איש נהרגו ו-2,312 נפצעו כתוצאה מירי של כוחות הביטחון במהלך

ההפגנות שנערכו באותו היום,⁸ אך לא היה בכך לעצור את גל המפגינים שהמשיך לזרום לרחובות גם בימים הבאים.

מה שהחל כמחאה על החלטת ראש הממשלה להדיח את אל-סאעדי ונגד ההשפעה האיראנית הגוברת, הפך במהרה למחאה רחבה נגד הסדר הפוליטי הקיים, שהתעצב בעיראק לאחר כיבושה בידי האמריקאים ב-2003, לפיו נקבעו המינויים הפוליטיים במדינה בהתאם למכסות עדתיות. הסדר זה נועד במקור להבטיח ייצוג שוויוני לשלושת העדות הגדולות בעיראק – שיעים, סונים וכורדים – אך למעשה הפך עם השנים לשיטה המקדמת אנשים בהתאם לשיוכם העדתי, ולא בהתאם לכישוריהם וניסיונם המקצועי. בשל כך, רבים בעיראק מאשימים את השיטה הזו בשחיתות הרווחת במערכת הפוליטית וברמה הנמוכה של השירותים הציבוריים. זעם המפגינים מופנה כלפי האליטה הפוליטית שלא עמדה בהבטחתה מתקופה

הבחירות אשתקד להוביל רפורמות יסודיות ולשנות את הסדר הפוליטי. לא זו בלבד, בדומה להפגנות אחרות שהתחוללו בעולם הערבי במהלך השנה האחרונה – בלבנון לאחרונה, ומוקדם יותר בירדן, במצרים, וברצועת עזה – התמקדו דרישות המפגינים גם בסוגיות חברתיות-כלכליות, על רקע האבטלה הגבוהה והעדפת מקורבים לאליטה הפוליטית בקבלת תקציבים ומשרות ציבוריות.

**מפגינים החובטים באמצעות נעליהם
בתמונותיהם של ח'אמנהאי וקאסם
סולימאני, מתוך טוויטר**

יחד עם זאת, המשיכו המפגינים בקריאות נגד ההתערבות האיראנית והדרישה לסלק את הגורמים הפרו-איראנים מהמדינה. בקמפיין רשתי שמובילים גולשים תחת התגית שהפכה לווראלית, "איראן החוצה-החוצה" (#ایران_بره_بره), שותפו תמונות מהפגנות שנערכו בבצרה שבדרום עיראק בהם נראים שלטים עם הכיתוב "ח'אמנהאי [המנהיג העליון של איראן] לך לעזאזל,"⁹ ומהפגנות נוספות בהן נראים כרזות עם תמונותיהם של סולימאני וח'אמנהאי עם איקס גדול המסומן עליהם, שהמפגינים חובטים בהם בנעליהם, שזכו למאות שיתופים ותגובות "אוהב".¹⁰ לא זו בלבד, מפגינים רבים התקבצו מחוץ לשגרירות האיראנית בבגדאד בקריאות "קאסם סולימאני [מפקד גיס קודס של משמרות המהפכה] רוצח איראני".¹¹

המחאה חושפת את כמיהת המפגינים להשיב לידיהם את המולדת ש"נגנבה" על-ידי גורמים זרים – לנוכח המעורבות האיראנית העמוקה בעיראק – ועל-ידי אליטה פוליטית מושחתת המשרתת את האינטרסים שלה, במקום את העם. בתמונות מתוך ההפגנות נראים צעירים רבים העומדים יחדיו כשהם עטופים בדגלי עיראק¹² ומניפים שלטים עם הסיסמא "כן לעיראק",¹³ שהופצו ברשתות, בין היתר באמצעות התגית "רוצים מולדת" (#نريد_وطن).¹⁴ בניגוד לגל המחאה הראשון, בו מרבית המפגינים היו גברים בשנות העשרים לחייהם, בהפגנות שהתחדשו ב-25 באוקטובר נצפו נשים רבות, בחלקן צעירות וגלויות ראש, כשהן עטופות בדגל הלאומי או מאופרות בצבעיו,¹⁵ לצד אנשים מבוגרים, שתבעו את מקומם במחאה האזרחית. החוקר העיראקי ד"ר פנר אל-חדאד מהאוניברסיטה הלאומית של סינגפור, הגדיר את המחאה בתור "ההתגייסות העממית הגדולה ביותר בהיסטוריה של עיראק".¹⁶ מרטין צ'ולוב, כתב "הגרדיאן" למזרח התיכון, תיאר זאת כ"תנועת המחאה הגדולה ביותר [בעיראק] מאז הפלתו של סדאם חוסיין ב-2003".¹⁷

"לא למפלגת הבעת', לא לאיראן, לא לברזאני, לא למקתדא, לא לסיסטאני", מתוך טוויטר

בדומה לדפוס המוכר מהפגנות שהתחוללו במרחב הערבי ובמקומות אחרים בעולם כולו בעשור האחרון, גם המחאה הנוכחית בעיראק נעדרת ראשים ברורים או הנהגה פוליטית פורמלית. התמונות והסרטונים מההפגנות מציגים צעירים וצעירות המתהלכים בחזית כשהם מניפים את דגלי עיראק, מבלי שקיימת נוכחות של דמויות מוכרות מהפוליטיקה המקומית.¹⁸ המפגינים אף דוחים את ניכוסה של המחאה בידי גורמים פוליטיים. בשלט (בתמונה) שהניפה מפגינה נכתב "לא למפלגת הבעת', לא לאיראן, לא ל[מסעוד] ברזאני [מנהיג המחוז הכורדי האוטונומי בעיראק], לא למקתדא [אל-צדר, איש דת ופוליטיקאי שיעי], לא ל[עלי אל-] סיסטאני [חכם הדת השיעי החשוב ביותר בעיראק]".¹⁹ במקום זאת, מתואמות

ההפגנות על-ידי "ועדות מתאמות" שהוקמו אד-הוק לצורך העניין ומתאמות ביניהן את מוקדי ומועדי המחאה.

אזורים שנפקדו מההפגנות הנם המחוזות הסונים בצפון עיראק. מאז סיום המלחמה נגד דאע"ש ב-2017, דבק בתושבים הסונים הדימוי של משתפי פעולה עם הארגון הרצחני, ונראה כי בשל החשש מפני זיהויים עם המחאה שעלול להסיט את הדיון לעבר מאבק דתי או עדתי, נמנעו רבים מהם מלהצטרף להפגנות, חרף הזדהותם עם המחאה. הטיב להסביר זאת מושל מחוז נינוה, אחמד אל-ג'בורי, כשהסביר את הסתייגותם של סונים רבים מלהצטרף למחאה בשל החשש שיואשמו בחברות בדאע"ש. לדבריו, "האשמות אלו מוכנות לשימוש נגדנו [הסונים] במקרה ונשתתף במחאה הדורשת את הזכויות שלנו."²⁰ בנוסף, נראה שרבים במחוזות הסונים חוששים מהתעוררות תאים רדומים של דאע"ש במחוזות אלו במקרה של אי-יציבות ביטחונית ופוליטית בהם.

האופן שבו פועלים כוחות הביטחון לדיכוי ההפגנות אינו מתמצה רק באמצעי אל-הרג כגו מדמיע וכדורי גומי,²¹ אלא כולל הפעלה של צלפים מקרב המיליציות האיראניות והעיראקיות, הפועלות מטעם המשטר, שירו אש חיה לעבר המפגינים.²² כתוצאה מכך, נהרגו, מאז תחילת ההפגנות למעלה מ-200 בני אדם ונפצעו כ-6000 נוספים. מצטפא סלים, עיתונאי של "הווינגטון פוסט" בבגדאד, שסיקר את המבצעים הצבאיים השונים שהובילה עיראק נגד דאע"ש, טוען כי מאז 2014 לא ראה ירי בהיקף דומה לזה שהפעיל הממשל העיראקי במטרה לדכא את ההפגנות.²³ בנוסף לכך, ניתקה הממשלה את האינטרנט במדינה מספר פעמים

מאז תחילת החודש וחסמה את הגישה לרשתות החברתיות טוויטר, פייסבוק ואינסטגרם,²⁴ במטרה לשבש את דרכי התקשורת בין המפגינים.

נכון לכתובת שורות אלו, ההפגנות בעיראק נמשכות ואף מתרחבות למוקדים נוספים במדינה. בדומה למהפכות שהתחוללו במצרים ובתוניסיה ב-2011, דורשים העיראקים לשנות מן היסוד את המערכת הפוליטית. המחאה אינה מאופיינת בקווים עדתיים, והיא חוצה מגדרים, מעמדות חברתיים ואזורים גיאוגרפיים, כאשר הגורם המשותף למפגינים הוא תחושות חזקות של הזדהות ושייכות ללאום ולזהות העיראקית. התגייסות עממית נרחבת זו - בשטח ובשיח הרשתי גם יחד - מערערת במידה רבה על האופן שבו נתפשת עיראק בשיח הערבי והמערבי, בהתאם לקווי שבר עדתיים של סונים מול שיעים. במקום חלוקה דיכוטומית זו, מציג השיח הרשתי התעוררות אזרחית והתגבשות של תודעה לאומית עיראקית המתנשאת מעל הזהויות התת-לאומיות הרבות במדינה. נראה כי ההפגנות ההמוניות שהתחוללו במהלך החודש בלבנון והסתיימו בהתפטרות ראש הממשלה סעד אל-חרירי, מעצימים את נחישותם של המפגינים ומספקים מודל למחאה המונית מוצלחת. יתכן אפוא שמדובר בירית הפתיחה למאבק אזרחי ממושך על עתידה של עיראק ועל הסדר הפוליטי בה.

המאבק האנטי-פשיסטי נגד פלישת טורקיה לצפון-מזרח סוריה

ד"ר אריאל קוך

אחד הכוחות המרכזיים שפעלו נגד ארגון המדינה האסלאמית (דאע"ש) בסוריה הוא "יחידות ההגנה העממיות" (YPG), מיליציה כורדית המשמשת כזרוע הצבאית של שלוחת המחותרת הכורדית, "מפלגת הפועלים של כורדיסטן" (PKK), בסוריה. בדומה ל-PKK, גם ה-YPG מזוהה פוליטית עם השמאל הרדיקלי המרקסיסטי-לניניסטי וכוללת בתוכה אלמנטים אנרכיסטיים.²⁵ הגם שמרבית הלוחמים והלוחמות של ה-YPG הגיעו מקרב העדה הכורדית, משכה אליה המיליציה אנרכיסטים ואנטי-פשיסטים מיליטנטים מהמערב, המוכרים בכינוי "אנטיפה".²⁶ כך, מצא עצמו השמאל הרדיקלי במערב נאבק, לראשונה, מול אויב אסלמיסטי, הן בשדה הקרב בסוריה והן באמצעות פעולות מחאה במדינות המוצא ובמרחב הרשתי.²⁷ את תפקיד "האויב הפשיסטי" שמילא דאע"ש לפניו, תופסת כיום טורקיה, בעקבות המתקפה שהיא מובילה נגד הכורדים בצפון-מזרח סוריה, והגורמים האנרכיסטיים והאנטי-פשיסטים מהמערב שהתגייסו בעבר למאבק בדאע"ש, נותרו לימין הכורדים גם במאבקם הנוכחי.

ב-6 באוקטובר הודיע נשיא ארצות הברית, דונלד טראמפ, על הוצאת הכוחות האמריקאים מסוריה, לאחר שאלו סייעו לכורדים במאבקם נגד המדינה האסלאמית. שלושה ימים לאחר ההצהרה, החלה טורקיה

במתקפה נגד מעוזי הכורדים בסוריה על רקע התנגדותה לשאיפת הכורדים לעצמאות וחששה המסורתית כי הקמת מדינה או אוטונומיה כורדית תעודד שאיפות לאומיות בדלניות גם בקרב המיעוט הכורדי הגדול בטורקיה. ה-YPG וקבוצות המזוהות עימה מובילים קמפיינים המכוונים לקהל מערבי בשלל פלטפורמות רשתיות ובמגוון שפות, במטרה לעורר מודעות למתקפה הטורקית על הכורדים, שהבולט בהם הוא "התקוממו למען רוג'בה".²⁸ מדובר בקמפיין בינלאומי שהחל באביב 2019 ונועד, במקור, להיאבק בפשיזם ברחבי העולם. במסגרת הקמפיין, חברו אנרכיסטים מערבים לכורדים במטרה לעורר מודעות למאבק למען כינון ישות מהפכנית בחבל רוג'בה שבצפון סוריה, המאוכלס ברובו בכורדים, שזכה לתמיכה מצד עשרות ארגוני שמאל רדיקלי באירופה.²⁹

המאבק למען מהפכה אנטי-פשיסטית ברוג'בה אינו חדש ומקורו בתקופת המאבק במדינה האסלאמית. "גדוד החופש הבינלאומי" (International Freedom Battalion, IFB), שפעל בתוך ה-YPG וריכז את פעילות המתנדבים הזרים שהגיעו מצפון אמריקה, אירופה, המזרח התיכון ואף אוסטרליה, כלל בתוכו גם קבוצות אנרכיסטיות. הקבוצות הללו עשו שימוש בפלטפורמות רשתיות שונות שעודן מהוות נדבך מרכזי בהפצת תעמולה, בגיוס כספים,³⁰ ובהנעת מתנדבים מהמערב, בדגש על אנרכיסטים, להתגייס לטובת מאבק הכורדים בסוריה ולמען קידום והפצת רעיונות המהפכה ברוג'בה.³¹

עם ההודעה על יציאת הכוחות האמריקאים מסוריה והחשש מפני פלישת הטורקים, הואץ הקמפיין למען רוג'בה על ידי ה-YPG וזכה לתהודה רחבה, בעיקר בקרב הגולה הכורדית ובקרב חוגים אנרכיסטים במערב.³² באתר האינטרנט שהוקם למען הקמפיין נכתב שמטרתו לעורר סולידריות עם המאבק הכורדי ולהגן על הישגי המהפכה מפני "הייצוג הכי גדול של פשיזם בזמננו [קרי, טורקיה]". עוד נכתב, כי הקמפיין יפעל "לשבש [פעילות], לחסום [גישה] ולכבוש [מתחמים של] חברות ומוסדות פיננסיים שתומכים בפשיזם הטורקי בצורה צבאית או כלכלית", והוא מכוון כלפי כל מי שמשתף פעולה עם טורקיה.³³ לא זו בלבד, במסגרת הקמפיין, שסיסמתו "למחוץ את הפשיזם הטורקי", הופצו קריאות למחות נגד "טורקיש איירליינס", חברת התעופה הלאומית של טורקיה, ולכונן ימי התנגדות בינלאומיים נגד הפשיזם הטורקי, במהלכם נקראים הפעילים לבצע פעולות מחאה שונות.³⁴

ביטויי התמיכה בכורדים לא איחרו לבוא, וקריאות לתמיכה במאבקם בטורקים הדהדו, בין היתר, בפלטפורמות אנרכיסטיות שונות, והם נחשבים למקור התמיכה העיקרי של הכורדים במערב. למשל, באתרים האמריקאים CrimeThink ו-It's Going Down נכתב ב-9 באוקטובר (יום המתקפה הטורקית) כי הם נענים לקריאות הנהגת המרד ברוג'בה להצטרף למחאות נגד הטורקים והם קוראים לפעיליהם לשבש את הפעילות בקונסוליות טורקיות, משרדי ממשלה אמריקאים (שנטשו, בראייתם, את הכורדים), יצרני

נשק ועסקים המקושרים לממשלה הטורקית, כגון "טורקיש איירליינס". בערוץ הטלגרם Rojava News, בשפה הגרמנית שלו מעל 1,000 עוקבים, הופץ תיעוד מהלחימה של טורקיה בסוריה, כולל תיעוד מתקפות של ה-YPG, לצד תיעוד מהפגנות פרו-כורדיות בגרמניה.³⁵ ערוץ טלגרם נוסף הפועל למען רוג'בה תחת השם Rojava Resist (רוג'בה מתנגדת), ולו מעל 3,300 עוקבים,³⁶ מופץ באמצעות חשבונות אישיים של משתמשים דוברי איטלקית. בחלק מחשבונות אלה הופצו קישורים גם לחשבון אינסטגרם בשם Woman Defend (נשים מגנות) שמגדיר עצמו כ"התארגנות בינלאומית של התנגדות נשית לאיומים הפשיסטיים נגד המהפכה [ברוג'בה]" ומשתייך ל"קונגרה-סטאר" (Kongra Star), איחוד כורדי-פמיניסטי שמקדם שילוב נשים במהפכה ברוג'בה.³⁷ אחת התמונות שהועלו לחשבון זה ב-17 באוקטובר, לכדה הפגנה שנערכה, כנראה, בבולוניה ובמהלכה חסמו המפגינים את הגישה לדלפקי "טורקיש איירליינס".³⁸

הקמפיין הוביל, עד כה, למפגני תמיכה בהשתתפות אלפי כורדים ותומכיהם בערים שונות ברחבי העולם, כגון יוון, גרמניה, בלרוס, שבדיה, ארצות הברית ואנגליה. הפגנות רבות נערכו גם מול דלפקי "טורקיש איירליינס" בנמלי התעופה במקדוניה, דנמרק ואף ישראל – שם הניפו מספר אנרכיסטים שלטים עם הכיתוב "חופש לרוג'בה וחופש לפלסטין" (המאבק האנטי-פשיסטי כולל בתוכו אלמנטים אנטי-ציוניים שדוגלים במאבק במדינת ישראל, הנתפסת כישות פשיסטית כובשת וקולוניאליסטית, ומכאן הסימביוזה בין המאבק האנטי-פשיסטי למען הכורדים לבין המאבק למען הפלסטינים).³⁹ נמצאו גם ביטויי ונדליזם שהופנו כלפי גורמים המזוהים עם טורקיה, ודוגמה לכך בפעילות חוזרת של התזת צבע לעבר בנייני הקונסוליה הטורקית בנאנטס שבצרפת, ובהצתת רכב של דיפלומט טורקי בברלין.⁴⁰

התמונה הופצה בחשבון הטוויטר של Rise Up for Rojava
Rojava ב-19 לאוקטובר

פלישת טורקיה לסוריה, שעוררה סכנה לאובדן הסיכוי לחולל מהפכה ברוג'בה וחשש מפני טבח של הכורדים בידי הטורקים ובעלי בריתם, נתנה רוח גבית למאמצי ההסברה והגיוס של הכורדים בקרב תומכיהם, ובמיוחד אנרכיסטים ואנטי-פשיסטים במערב. ההפגנות ברחבי העולם ממחישות את היקף התמיכה לה זוכה מאבק הכורדים נגד הטורקים, ולמען מאבקם ברוג'בה בפרט, ואת נכונות התומכים לפעול בצורה אקטיבית, ואף אלימה, בכדי לעצור את מה שהם מגדירים כפשיזם. האירועים האחרונות מעוררים חשש מפני הסלמה בפעילות גורמים קיצונים מקרב האנרכיסטים והאנטי-פשיסטים נגד טורקיה, שיכול להתבטא בהמשך ההתגייסות למאמץ המלחמתי בסוריה ובפעילות אלימה במדינות המוצא, כולל באמצעות חבירה למיליטנטים כורדים במערב. מצב זה עשוי ליצור מתיחות חברתית-פוליטית חדשה בין השמאל הרדיקלי לאסלאמיסטים, באופן דומה למתיחות הקיימת כיום בין הימין לבין המוסלמים במערב, הטומנת בחובה פוטנציאל להרחבת שטחים קיימים ולהגברה של תחושת הקיטוב בחברות המערביות.

-
- Mustafa Saadoun, "[Iran's influence seen in transfer of Iraqi war hero](#)," *Al-Monitor*, 4 October 2019.¹
[Al-Aan TV](#), YouTube, 29 September 2019. Last accessed 1 November 2019.²
[@HaiderAlAbadi](#), Twitter.com, 27 September 2019. Last accessed 1 November 2019.³
[@KREMLSAYYAB](#), Twitter.com, 28 September 2019. Last accessed 1 November 2019.⁴
[@alasdey3](#), Twitter.com, 28 September 2019. Last accessed 1 November 2019;⁵
[@HabashAlsaady](#), Twitter.com, 28 September 2019. Last accessed 1 November 2019;
[@alhellani iq](#), Twitter.com, 28 September 2019. Last accessed 1 November 2019.
[@firasalsarraj](#), Twitter.com, 1 October 2019. Last accessed 1 November 2019.⁶
[@rumeee091](#), Twitter.com, 28 September 2019. Last accessed 1 November 2019.⁷
"[Iraq: Protesters Killed by Teargas Canisters](#)," Human Rights Watch, 27 September 2019.⁸
[@MostafaMe4](#), Twitter.com, 31 October 2019. Last accessed 1 November 2019.⁹
[@othmanmhmmadr](#), Twitter.com, 31 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹⁰
[@MostafaMe4](#), Twitter.com, 30 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹¹
[@ hussainemad](#), Twitter.com, 23 October 2019. Last accessed 1 November 2019; [@lilshms](#), Twitter.com, 27¹²
October 2019. Last accessed 1 November 2019.
[@Music72](#), Twitter.com, 25 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹³
[@mayhana16](#), Twitter.com, 24 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹⁴
[@ZahraAlhussain4](#), Twitter.com, 27 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹⁵
[@fanarhaddad](#), Twitter.com, 31 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹⁶
Martin Chulov, "['Fear factor is broken': protesters demand removal of Iraqi government](#)," *The Guardian*,¹⁷
November 1, 2019.
[@TFPOJ](#), Twitter.com, 29 October 2019. Last accessed 1 November 2019.¹⁸
[@joeyayoub](#), Twitter.com, 2 November 2019. Last accessed 1 November 2019.¹⁹
Adnan Abu Zeed, "[Sunnis support protests in Iraq, yet fear involvement](#)," *Al-Monitor*, 15 October 2019.²⁰
[@Hiwaosman](#), Twitter.com, 25 October 2019. Last accessed 1 November 2019.; [@SajadJiyad](#), Twitter.com,²¹
26 October 2019. Last accessed 1 November 2019.; [@amjad25](#), Twitter.com, 25 October 2019. Last accessed
1 November 2019.
"[Exclusive: Iran-backed militias deployed snipers in Iraq protests – sources](#)," *Reuters*, 17 October 2019.²²
[@Mustafa salimb](#), Twitter.com, 8 October 2019. Last accessed 1 November 2019.²³
[@netblocks](#), Twitter.com, 1 November 2019. Last accessed 1 November 2019.²⁴
Soner Cagaptay, "[U.S. Ties with Turkey and the Syrian Kurds](#)," in Patrick Clawson (ed.), *Syrian Kurds as a US*²⁵
Ally, *The Washington Institute for Near East Policy*, November 2016: 12-19, p. 13.

- ²⁶ אנטו-פשיזם הינה תנועה חברתית שחבריה נמנים על השמאל הרדיקלי המהפכני וגרעינה הוא אנרכיסטי, ששמה לה למטרה להיאבק באידיאולוגיה הפשיסטית וייצוגיה בדרכים שונות. בתנועה זו ישנו "אגף קיצוני", מיליטנטי, ששולל את הליברליזם ואף מקדם מאבק אלים. להרחבה: Mark Bray, *Antifa: The Anti-Fascist Handbook* (New York, NY: Melville House Publishing, 2017).
- ²⁷ להרחבה על תופעת הלוחמים הזרים מקרב השמאל הרדיקלי שהגיעו לסוריה במטרה להתגייס למאבק הכורדים במדינה האסלאמית, ראה: Kyle Orton, "The Forgotten Foreign Fighters: The PKK in Syria," *The Henry Jackson Society* (2017), p. 24; Ariel Koch, "[Trends in Anti-Fascist and Anarchist Recruitment and Mobilization](#)," *Journal for Deradicalization*, Spring Issue, no. 14 (2018): 1-51, pp. 38-51.
- ²⁸ Michael Knapp, Anja Flach and Ercan Ayboğa, *Revolution in Rojava: Democratic Autonomy and Women's Liberation in Syrian Kurdistan* (London: Pluto Press, 2016).
- ²⁹ [RiseUp4Rojava.org](#). (n.d.). About Us. Last accessed 22 October 2019.
- ³⁰ דוגמה לכך בדיווח שהופץ באתר אנרכיסטי ספרדי אודות מסעות לגיוס כספים המתנהלים מאז 2014 לטובת רכישת אמצעי לחימה עבור ה-YPG. ראה: [RojavaNoEstaSola.noblog.org](#). (16 October 2014). campaña 'Armas para Rojava'. Last accessed 22 October 2019.
- ³¹ דוגמה לכך בפעילות הקבוצה International Revolutionary People's Guerrilla Forces בין השנים 2017-2019, ובפעילות הקבוצה Tekoşîna Anarşîst (מאבק אנרכיסטי), שנוסדה בינואר 2019 ופועלת כיום להפצת תעמולה נגד טורקיה בטוויטר. ראה: [@TA_Anarsist](#), Twitter.com [Page]. Last Accessed 21 October 2019.
- ³² "[Anarchists Around the World Take Action in Solidarity with Comrades Fighting in Rojava](#)", *AbolitionMediaWorldwide.com (AMW)*, 17 October 2019.
- ³³ [RiseUp4Rojava.org](#). (n.d.). Call: World Resistance Day. Last accessed 22 October 2019.
- ³⁴ ראה לדוגמה: [@CommuneInt](#), Facebook.com, 23 October 2019. Last accessed 23 October 2019.
- ³⁵ [@rojavanewsTG](#), Telegram.org [Page]. Last accessed 21 October 2019.
- ³⁶ [Rojavaresist](#), Telegram.org [Page]. Last accessed 21 October 2019.
- ³⁷ [@womendefend/](#), Instagram.com [Page]. Last accessed 21 October 2019; Kongra-Star.org. (n.d.). About. Available at <https://eng.kongra-star.org/about-us/>. Last accessed 21 October 2019.
- ³⁸ [@womendefend/](#), Instagram.com, 17 October 2019. Last accessed 21 October 2019.
- ³⁹ לתמונות מתוך הטוויטר של RiseUp4Rojava, ראו: [@RiseUp4Rojava](#), Twitter.com, 19 October 2019. Last accessed 22 October 2019.
- ⁴⁰ "Anarchists Around the World"